29/05/2019

Το τέλος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας θρύλοι και δοξασίες

/ Επικαιρότητα

566 χρόνια από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης.

Το τέλος μιας εποχής και μιας μεγάλης αυτοκρατορίας σήμανε η σημερινή ημερομηνία που έχει μείνει στην ιστορία απόλυτα συνυφασμένη με ένα γεγονός: 29η Μαΐου 1453. **Η Πόλις εάλω**…

Η **άλωση της Κωνσταντινούπολης** έγινε **σαν σήμερα (στις 2 το μεσημέρι) πάνω από μισή χιλιετία πριν**, ύστερα από σκληρή πολιορκία από τον οθωμανικό στρατό του σουλτάνου Μωάμεθ Β’, που είχε ξεκινήσει από τις 6 Απριλίου εκείνης της χρονιάς.

Η μάχη ήταν άνιση από την αρχή της. Από τη μια **στρατός 150.000 ανδρών** εξοπλισμένων με βαριά και εξελιγμένα για την εποχή όπλα, από την άλλη **γυναικόπαιδα και ο στρατός 7.000 ανδρών** του **Κωνσταντίνου Παλαιολόγου**, που προσπαθούσε να υπερασπιστεί την Κωνσταντινούπολη και τους 50.000 υποσιτισμένους κατοίκους της.

Στην τελική επίθεση τα τείχη παραβιάζονται, μια μικρή ανοιχτή πόρτα (η **Κερκόπορτα)** δίνει την ευκαιρία στους Οθωμανούς να εισβάλλουν, καταφέροντας το τελικό χτύπημα. Ο αυτοκράτορας -όπως λέει η φήμη που κυκλοφορεί- **σκοτώνεται κάπου κοντά στην Πύλη του Ρωμανού**, η Πόλις εάλω…

Ο κόσμος τρέχει, οι καμπάνες χτυπούν, το θλιβερό μήνυμα μεταδίδεται από στόμα σε στόμα, ώρα 2.30 το μεσημέρι και η Βυζαντινή Αυτοκρατορία έχει καταλυθεί. Το ίδιο βράδυ, ο Μωάμεθ ο Πορθητής εισέρχεται πανηγυρικά στην Αγία Σοφία και προσεύχεται στον Αλλάχ «αναβάς επί της Αγίας Τραπέζης», όπως αναφέρουν χρονικογράφοι της εποχής.

«**Σώπασε, κυρά Δέσποινα, μην κλαις και μη δακρύζης, πάλι με χρόνια με καιρούς, πάλι δικά μας θα' ναι…».**

Η άλωση της Κωνσταντινούπολης σημαίνει το τέλος της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και την αρχή πολλαπλών θρύλων που οδηγούν σε δημοτικά τραγούδια, έχουν ως στόχο να **ανορθώσουν το ηθικό**, περνούν από στόμα σε στόμα και παραμένουν ζωντανοί σε πείσμα των αιώνων και των διαφορετικών γενεών.

Πολλοί από αυτούς σχετίζονται με το **σταμάτημα του χρόνου**, τη στιγμή που πάγωσε όταν η Αλωση έγινε γεγονός. Ας δούμε κάποιους από τους πιο χαρακτηριστικούς...

Ο μαρμαρωμένος βασιλιάς

Ενας από τους πιο δημοφιλείς θρύλους αφορά τον **τελευταίο αυτοκράτορα** , το πτώμα του οποίου δεν βρέθηκε με αποτέλεσμα να καλλιεργηθεί ο μύθος που λέει πως μαρμάρωσε εκεί που περίμενε μέσα στο ναό της Αγίας Σοφίας, μη αντέχοντας να την παραδώσει σε χέρια μουσουλμάνων.

Σύμφωνα με τον θρύλο, Άγγελος Κυρίου τον έκρυψε και τον μαρμάρωσε μέχρι τη στιγμή που η Πόλη θα είναι και πάλι ελεύθερη...

Ο παπάς της Αγίας Σοφίας

Αντίστοιχης λογικής είναι και ο θρύλος για τον παπά της Αγίας Σοφίας, που λέει ότι όταν οι Τούρκοι μπήκαν στην εκκλησία, διέκοψε τη λειτουργία και **κρύφτηκε πίσω από μια πόρτα** που υπήρχε πίσω από το ιερό. Οι Τούρκοι τον είδαν να μπαίνει, όμως έκπληκτοι διαπίστωσαν πως η πόρτα είχε γίνει τοίχος, το οποίο όσο κι αν προσπάθησαν δεν κατάφεραν να γκρεμίσουν. Κι εδώ ο θρύλος καταλήγει ότι όταν η Αγία Σοφία ξαναγίνει ελληνική εκκλησία, τότε ο παπάς θα βγει από το ιερό και θα ολοκληρώσει τη λειτουργία του.

Τα ψάρια του καλόγερου

Εδώ ο θρύλος αναφέρεται σε κάτι ψάρια που ένας καλόγερος τηγάνιζε δίπλα σε ένα ποτάμι τη στιγμή που έφτασε το μήνυμα της Αλωσης. Τότε, ο θρύλος λέει πως **τα μισοτηγανισμένα ψάρια πήδηξαν** από το τηγάνι και ξαναβρέθηκαν στο ποτάμι από όπου -κατά τον θρύλο πάντα- θα ξαναβγούν όταν η Πόλη ξαναγίνει χριστιανική...

Αντίστοιχος είναι και ο θρύλος για το ποτάμι που σταμάτησε να κυλάει, εκεί που πότιζαν τα πρόβατά τους κάποιοι βοσκοί, μόλις διαδόθηκε το νέο της άλωσης.

Η πάντα γαλήνια θάλασσα του Μαρμαρά

Ενας από τους πιο γοητευτικούς θρύλους είναι αυτός που αφορά την **Αγία Τράπεζα της Αγιάς Σοφιάς**, που ήταν κατασκευασμένη από χρυσό. Σύμφωνα με την παράδοση, ο αυτοκράτορας διέταξε να τη μεταφέρουν μαζί με όλα τα κειμήλια μακριά από την Πόλη για να μην πέσουν στα χέρια των Τούρκων. Μόνο που το καράβι που τη μετέφερε βυθίστηκε στα νερά του Βοσπόρου στην περιοχή του Μαρμαρά, που έκτοτε παραμένουν πάντοτε **ήρεμα και γαλήνια**, ασχέτως με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή.